

De confessione

dicta; fuerint. et de non respondendo ea curiose interrogantibus moneat. **D**enique reliqua multa tradi poterat quorum nonnulla iam conscripsi. primum latino eloquio primum in gallico in varijs tractatulis. Et alij doctores longe ampliora utilioraque. At vero hec interim pro sui breuitate ne fastidio sint/sufficiant. Et quia si quis ad opus hoc saluberrimum bona fide processerit/ ille plus exercendo et orando quam legendo erudietur atque proficiet. // **Finit.**

A Tractatus eiusdem doctoris de confessione molliciei.

Quidam magister in theologia parisijs per experientiam multam et studium diligens/ cum auxilio dei pia sedulitate inuocato compit hec que

inferius scribuntur plurimum efficacia esse/ ad extrahendum a cordibus confitentium presertim iuuenum/ saniam abhominabile peccati illius detestabilis/ quod dicitur mollicies/ et consequenter illas que contra nature iura transit in personam alteram. quia nisi confessor sit solers et circumspectus circa inquisitionem huiusmodi peccatorum/ vix aut raro poterit extrahere ab ore infectorum talibus vicij. vt illa sponte fateantur. **L**ector autem obscenitatem materie ac verborum/ excusata habeat/ ob necessitatem docendorum remediorum. **I**gitur post aliqua colloquia de alijs materijs aut vicijis/ familiariter ac affabiliter/ non austeritate facta/ descendat gradatim et quasi ab obliquo confessor ad inquisitionem huiusmodi peccati sic dicendo.

A Hicce recordaris quoniam in puericia tua circa x aut xij annos/ tua virga vel membrum pudendum fuerit erecta. Si dicit quod non statim conuincit mendacium. et quod vult fingere et timet capi. quia constat hoc omnibus pueris non viciatis corpe/ dum calefacti sunt in lecto vel alias sepe contingere. **I**dcirco magis ac magis aperte debet videri vt dicat veritatem. **I**te confessor si ille sit iuuenis precipue Amice. **N**unquid istud erat indecens? **Q**uid ergo faciebas vt non erigeretur? **E**t di

catur hoc vultu tranquillo/ vt appareat quod illud quod queritur non sit inhonestum. vel silentium sed quasi remedium contra preteritam erectiois presertim inhonestatem. **S**inolite ruderere plane petat puer. **A**mice nunquid palpabas aut fricabas virgam tuam/ quemadmodum pueri solent. **S**i omnino dicat quod nunquam tenuit in statu tali vel fricuit/ non potest ultra progredi/ nisi ammirando et dicendo/ quod non est credibile/ hortando quod sit memor salutis sue/ quod est coram deo/ et quod est grauissimum in confessione mentiri. et similia. **S**i vero dicat quod tenuit et fricuit. **A**mice bene credo/ sed per quantum spacium? per horam vel dimidiam? et vtum tandem quod virga non plus erigeretur/ et profertur hoc quasi confessor non reputaret hoc in solitum vel peccatum. **S**i respondeat contentens quod ita fecit/ tunc habetur intentum/ quod talis veraciter commisit peccatum molliciei/ etiam si propter etatem non fuerit subsecuta pollutio quoniam ibi est complementum delectationis illecebre/ et forsitan perdidit virginitatem saltem animam/ et magis perdidit/ quam si pro illa etate inuisset ad mulieres. **F**orte tamen probabiliter dici potest. **E**t per penitentiam virginitas reparatur in non polluta/ sicut de mentali corruptione/ que fit in consensu intrinseco esse dicimus/ dum corporalis defloratio seu pollutio non est subsecuta. **I**stis igitur habitis/ debet tunc vehementer increpare et detestari vicium illud/ et ostendi qualiter dicat audacter alia/ quoniam istud est pessimum. **Q**uo facto poterit haberi faciliter alie circumstantie. **E**t si in dimissione virge post confricationem/ alijs humor exibat vel si fricauerit virgam alterius socij sui. aut si aliquis fricauerit suam/ et consequenter descendendo ad species magis speciales peccati sodomitici. **C**onsiderabat preterea idem magister/ vt similes interrogationes paucis variatis/ fierent etiam pro uocatis uiribus/ aut feminis/ quod per experientiam crebra/ reperit multos adultos infectos fuisse tali vicio qui nunquam confessi sunt per prius. **A**lii qui ex pudore primo et postmodum ex obliuione. **A**liqui semper ex pudore/ ita etiam vt dicerent se habuisse propositum nunquam confitendi. **A**liqui quod nunquam (vt dicebant) talia fuerant ab eis a confessoribus suis inquisita. **R**ursus propter experientias plurimas consulebat idem magister/ vt seruata honestate et modestia/ que posset seruari/ pueri monerentur. **N**unc a pueris/ nunc a magis

maxime ad ptem/et quasi ex indirecto ne
 vnq̄ se fricarent/vel palparent in puden/
 dis suis/asserendo grauitatem pct̄z quo
 modo p̄ talia possent virginitatē pdere/
 et damnari p̄petuo. Multos quippe co/
 gnouit se p̄ ignorantia excusantes/dicen
 tes se nunq̄ audiuisse vel sciuisse/ q̄ ta/
 lis tactus esset pct̄m/ ex quo nō habebāt
 voluntatē cognoscendi carnaliter mulie
 res. Valent insup̄ ista ad aliū/ quoniā p̄
 perpetrātōem pct̄i/ citius cōfiterēt sicut
 de mulierum copula cōfiterēt etiā verecū
 diffini pueri. **D**emum videbat eide
 magistro/ nō adeo timendū esse illud q̄ q̄
 dam timuerūt/ ne sc̄z pueri docerent ma/
 la agere. Videmus enī q̄ ex corruptōne
 nature/ pueri etiā triennes vel quinque
 nes. vehementer sunt inclinati talia age
 re/ quia sentiūt ibi quēdā pruritus inco
 gnitū/ dum stat erectio/ arbitrantq̄ lici
 tum esse/ q̄ se fricent ibi. et se palpent et tra
 ctent/ sicut in alijs locis dū prurit̄ inest
 saltem non aduertunt. Quo fit vt ex con/
 suetudine crescat cū etate delectatio. Ac
 proinde labunt in p̄prie dictam mollicie
 vel zodomā/ ex actu tali qui primitus ab
 eis nō putabat illicitus. **P**ostremo nō
 reuocabat in dubiū ipe magister quin to
 lerabilius esset aliquos forsan ex tali do/
 ctrina doceri ad male agendū de per acci
 dens/ q̄ ita passim damnabiliū viciū ino
 lere/ et absq̄ confessiōis necessario reme
 dio derelinquere. **P**reterea cōsulebat
 vt nec p̄ locū nec aliter/ pueri aut puelle
 oscularent/ aut nuda manu tractarentur
 nec diu figerētur oculi in eoz̄ decore. et lo
 quendo cū eis dicerent verba salubria ca
 sta sobriar̄ modesta/ nec recipientur solita
 rie/ nisi forsan in sacro loco in visu om
 niū. et breuiter hic ab om̄i specie mala sin
 gulariter abstinendū. Sūt enim q̄si pue
 stipule p̄ quas nōnunq̄ diabolus gran
 dē suscitāt inflammatōes. q̄uis ab initio
 quandoq̄ nō apparet. **C**eterū sibi pla
 cebat plurimū cōsuetudo patrie illi. vbi
 pueri cubant soli. Abhorrebat insup̄ q̄
 iuuenes dolicapaces pueri aut puelle aut
 iuuenes cū senioribus/ q̄stumcūq̄ p̄p̄n
 quis in genere eodē lecto viderētur. aut q̄
 se inde per ludum vel alias in nudo p̄tra
 ctarent. cognoscebat enī que ex talibz hor
 rendā facinora prodierāt. **T**andē mo
 nebat cōfessos sibi sup̄ hac feda (de neces

sitate tamē ad remediendū tractāda) ma/
 teria de aliq̄bus. **P**rimo q̄ si aliquē so
 ciorum suorum cognosceret nunc vel in
 posterū tali vicio infectū/ reprehēderent
 eum secrete vt desisteret et cōfiteret/ ostēdi
 dēdo pct̄i turpitudinē et derestātōes/ ex di
 ctis confessorū vel alijs/ et ex legibz publi
 cis/ que penā ignis infligūt/ et exhorren
 da fulminatiōe q̄nq̄ ciuitatum et silibus
Secundo vt sobrie vinerēt/ abstinēdo
 a speciēbz/ et vino forti et multo et alijs
 inflammatiuis ad vicerē. et sup̄ om̄ia caue
 rent a societariis pueris/ vbi colloq̄a pra
 ua/ et gestus ipudici sūt i lecto absq̄ doz
 mitōne. **I**tem dicebat p̄ summo remedio
 occurrēdū esse p̄ncipio tentatiōis/ s̄m
 oim̄ sanctorū doctrinā quortidie exprā
 et p̄ similitudinē de inflammatōe materia
 li. **A**d hoc agendū dicebat expedire cer
 tas oratōnes quasdam p̄uas/ quasdā ma
 gnas. memoriter habere. que statim dice
 rēt p̄cutiēdo pct̄i vel lesionē etiā corpālē
 alicui inferendo/ vel aq̄ frigida se sp̄gen
 do. vel surgendo a lecto. et similia. **S**ole
 bat inducere exempla sanctorū. vt benedi
 cti Anthonij bernardi sancti thome. et ali
 orum patrū/ que cōmemorare longū est.
Nlla tamen in p̄mptu scire magnā ha
 bet vtilitatem. **I**nter alia sibi placebat
 multū id q̄ agebat quidā iuuenis in p̄
 mo tempratōis occursu quasi enī videret
 facialiter dyabolū sp̄uebat in terrā/ dicen
 do p̄fy p̄fy miser dānate demō. q̄ ego tibi
 consentiā/ q̄ sic offendam deū meū et pa
 trem meū/ et de templo suo faciā sterquilī
 niū fedissimū/ absit absit/ abi hinc in ma
 lam horā. et similia. **Q**uandoq̄ preterea
 ad animā suā. quādoq̄ ad corpus. quā
 doq̄ ad angelū. nūc ad deum/ nūc ad ali
 quē sanctorū/ collocutiōem et querelā rei
 tali cōgruam medicantē proferebat. aut
 animo reuoluebat. **O**ratōnes et cōmen
 date ad hoc cū magna fide et conatū et hu
 militate et p̄funda recognitiōe p̄prie fra
 gilitatis/ sunt hec dicende. aut silēs. **C**or
 mundum crea in me deus. **T**re igne san
 cti spiritus. **S**ancta virgo virginū ora p̄
 me. **A**d sanctos alios et sanctas. **E**xurgat
 deus et dissipent inimici eius. **S**aluum
 me fac de⁹ quoniā intrauerit aque vsq̄ ad
 animā meā. **D**eniq̄ locum p̄cipiū in
 peccato hoc habet antidotū illō quod in
 alia scedula explicatū est/ de imponendo

¶

De remedio

scilz saltem ad graue penā. in casu recidi-
uatis/ ibidē videat/ vel aliter extoretur
ille a quo solo homo habet vt sit cōtinēs
qui et donum hoc negare nescit/ fideliter
orātibz/ q̄ ta cōtumeliosum nature hu-
mane/ p nobis ab eodē a sumpte facinus
digne iuradicitus extirpare/ qui est be-
nedictus in secula seculorū. Amen.

¶ Finis.

Tractat⁹ de reme-

dijs *¶* tra recidiuū peccati fm exercitijs z
doctrinā eiusdem magistri Johannis de
Berson.

Habz hoc pro-
priū ars quelibet/ vt facilio-
ri ppendio ad finē ducat op-
ratū. Admirari p̄trea nemo

debet/ si in animaz regimie/ quod est ars
artiū/ expti in ea/ facilioza sciunt z dant re-
media p̄tra morbos vicioz/ p̄sertim in fo-
ro consciētie. Ubi maxime locū habz illa
sp̄i formidabilis sententia. Si cecus ce-
co ducatiū prebeat/ ambo in foueā cadūt
Placuit idcirco scriptis mandare/ breuē
se habendi formā/ quam quidā magister
in theologia parisiē/ fide moribus z do-
ctrina probatus obseruabat/ z obseruare
consulebat precipue p̄tra recidiuū in pec-
cato vel pctis/ ad que confessus se nimis
sentit inclinātū. *¶* De p̄teritis itaqz dabat
satis tolerabilē penitentiā/ attentis mori-
bus z erate confitētis/ z nō nisi de consen-
su suo/ vt esse sine camisiayno die in ebdo-
mada/ p annum vel tres abstinere aut yti-
cilio z similia. *¶* Itē q̄ prima vice cōfessi-
onis alicui⁹ peccati inueterati seu detesta-
bilis ob recordatōem facte gratie q̄ vitiū
illō detectū erat aptum z sanatū/ iniunge-
bat. vt toto tpe vite sue p̄fessus diceret q̄li-
bet die p̄ n̄/ z aue maria. semel in mane/
z semel in sero. Aut miserere mei de⁹. Vel
simile aliqd. Et i istis si cadebat obliuio
aut impedimentū legitimū. benevolebat
vt alio die posset fieri sile vel equiualens
Sed ad puidendū futuro casui z recidi-
uo in morbuū pcti/ q̄ semp est deterior/ ma-
iorē operā dabat z studiosius iuigilabat
sic agēdo. *¶* Ut simul etiā de p̄teritis penitē-
tiā daret. inq̄ntū resistere pctō p̄suetō/ pe-
nalitaz multū hz z meriti. Inuigilabat igif
nō p̄petuo sed ad tps certū. longi⁹ aut bre-

ui⁹ fm voluntatē z dispositōem cōfiteētis
q̄ idē confitēs p qualibet vice q̄ incidere
tale pctū. qd volebat ex toto sanare/ aliq̄
de subsequētibz adimpleret. vel omnia. fm
tres satisfactōis p̄tes. *¶* P̄tio q̄ in casu illo
teneret vno die sequēti/ infra tres dies in
pane z aq̄ ieiunare. *¶* Sc̄da diceret certum
psalmoz numez. *¶* Tertio si foret sui iuris
daret in eccliam certū iocale. aut aliō bñ
carū sibi aut summā pecunie. fm q̄litate
diuitiaz suaz. infra tres dies. *¶* Quarto in-
fra illō triū diez spacium/ teneret cōfiteri
Quinto nōnunq̄ addebat q̄ siq̄s vehe-
mēter tēptaret facere pctū tale z oino de-
liberaret intra se sic agere. nihilomin⁹ an-
tea teneret dicere sub iuramēto septē psal-
mos. aut flectere genua pluries añ. imagi-
nē crucifixi. aut beate virginis. aut alicuius
sc̄toz. p̄ti⁹ q̄ opus illō nefariū p̄petraret.
Sic enī forsitan miseribz de⁹. z orando
sic/ vel hūiliādo se/ faciet in tēptatōe dñs
p̄uentū. et mitigabit maris fluctus susci-
tatos. *¶* Comptum est remedia hec/ cum
adiutorio diuine gratie. esse efficacissima
tam in foro penitentie q̄ extra. si velit hō
bona fide/ z nō illusorie/ cōuerti a via sua
mala z saluari. Sic enī fieri videm⁹ i fo-
ro exteriori publico. vt pene certe taxent⁹
ad rebelles p̄pescēdū. Sic dñe. sic in cha-
mo z freno maxillas eoz p̄stringe/ q̄ non
app̄ximāt ad te. z p̄pelle intrare si voca-
re paz est. Sic quēadmodū. *¶* Hāc ait. Ut
corp⁹ redimas/ ferrū patieris z ignes. *¶* Ut
valeas aio multa ferenda tuo. *¶* Cām ve-
ro yrilitatis penitētie talis/ reddebat a p̄-
ori idē magister. *¶* Qm̄ inq̄t fm Arist. z ex-
p̄tentiā. In cōtinens añ tēptatōez bñ deli-
berat z eligit. sed adueniēte tyrgēte tēpta-
tiōe/ vincit labiz succūbit. *¶* Turbas q̄ppe
iudiciū rōnis. z obnubilat. p̄pter tractum
motūq̄ sensitui appetit⁹. ita vt nō posset
h̄se cogitatōez de deo z honestate p̄fectā z
integrā z solidā. quēadmodū siq̄s somno
lentia q̄dā/ sero p̄emas. *¶* Est p̄trea salu-
berrimū vt p̄ aliqd̄ terribile p̄ns/ aut qua-
si p̄ns/ ipse terreat. z quasi sopitus suscite-
tur viuificetq̄ ad nō cōsentendū tēptatō-
ni. Neq̄ enī aliq̄s est tā acri tēptatōi pul-
satus. in carne vel aliter/ quin ex toto vel
magna pte desisteret ab impletōe tēptatō-
nis sue/ si p̄ certo crederet q̄ in corp⁹ vel in
mēbris vel bonis/ graue damnū statī eēt
incururus. *¶* Vigilaret siquidē tunc ratō